

Szerkesztőség
Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Balv. Regele Ferdinand. 4/22
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Ürögnyelv: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 800 Lej
Fél évre 800 Lej
Negyed évre 150 Lej
Havonta 50 Lej

Hirdetések díjazása szerint.
Megjelenik naponta reggel

Egyes szám ára 4 lej, vasárnap
5 lej. Bucarestben 50 banival
több.

Rettegve gondol

a tisztviselő a vizsgáztató bizottságra, amely állandó. Damokleszkardként függ pályája felett. Vizsgáztatnia kell a bírónak, tanárnak, tisztviselőnek és most újabban a hatósági és kórházi orvosnak a román nyelvből. Az ellenőrzés igen helyes dolog, végtére az államnak fontos érdeke, hogy képzett köztisztviselői legyenek és hogy ezek perferktül beszéljék az állam nyelvét. Ez azonban még korántsem jelentheti azt hogy lépten-nyomon bizottságok számuldjanak végig Erdélyen — és csakis Erdélyen, — akik szigoruan kérdőre vonják a tisztviselőt, tanárt, vagy orvost, ugyannyira, hogy ezeknek rettegve kell gondolniok a holnapra, mert sohasem tudhatják, hogy mikor toppan be a szigorú bizottság vizsgáztatni.

Sokszor rámutattunk már arra az igazságra, hogy felnőtt korban nem könnyű dolog egy új nyelvet szöban és írásban tökéletesen meg tanulni. A napi robot, a megélhetésért való óriási gond mellett csak kevés idő juthat a nyelvtanulásra és van valami groteszkül komikus abban, hogy a komoly családapa együtt tanul a diákkal románul és a diák sokszor hamarabb tanulja meg a feladatot, mint a szülő. Az apának kenyeret kell keresnie, esze nem ott jár a tanuláson és amit a kis diák kéthárom év alatt sajátíthat el, arra a szülőnek, aki tanár, bíró, orvos, vagy köztisztviselő, sok év szükséges. A gyakori bizottságjárás ilyen körülmények között csak elkedvetlenedést, rettegést okozhat, de semmi esetre se éri el a kívánt célját.

Ez a szigorúság elsősorban is a magyar nemzetiségű állami funkcionáriusok ellen irányul, már tudniillik azok ellen, akik dacára a nagy selejtezésnek, mégis megmaradhattak állásukban. Ezek a bizottságjárás áldozatai és ha őket vizsgáztatják, nem a szaktudás, a pályára való rátermettség, sok évi tapasztalat a fontos, nem, hanem politikai szempontok lépnek előtérbe: hibátlanul beszél-e a román nyelvet.

Miért nem adnak elegendő időt az állam nyelvének elsajátításához? Miért nem állanak ingyenes és a tisztviselő idejéhez alkalmazkodó tanfolyamok rendelkezésre? Könnyebben menne mindjárt a dolog. Több türelmet és a célt hamarabb elérik, fölöslegessé válik a vizsgáztató bizottság. Vagy, talán más a cél?

Még ma is ünneplik Apponyit.

Angol lapvélemények a magyar fődélegátus ékeszlólásáról. — Nem újabb világkatasztrófától várja Apponyi Magyarország feltámadását.

(Genf, szeptember 12.) Gróf Apponyi Albertnek, Magyarország fődélegátusának beszéde még mindig élénken foglalkoztatja a sajtót. A londoni Morningpost terjedelmesen közli a beszédet és színes tudósításban számol be arról az ülésről, amelyen a beszéd elhangzott. A delegátusok közömbössége egy csapásra a legéberebb figyelemmé változott, amikor Apponyi beszélni kezdett, — írja a lap. Ragyogó szónoklata rendkívül meggyőző volt. Apponyi ékeszlóló védelmezője a magyar kisebbségeknek. Beszéde szemmel láthatólag elképesztette Benes csehszlóvák külügyminisztert és a kisanant delegátusait, akik erre a megnyilatkozásra nem számítottak. A beszéd hatására jellemző, hogy a közgyűlés elnöke, habár Apponyi olyan tárgyakkal is foglalkozott, amelyek nem szerepeltek a napirenden, a beszédétől valóslóssággal le volt nyögözve és nem tudta félbeszakítani a szónokot. A Daily Telegraph ékes szónoklatnak jellemzi a beszédet és igen meleg hangon emlékezik meg róla. A Journal de Geneve Apponyi beszédében a mérséklet és a tekintély megnyilvánulását látja, amelylye! Apponyi kivívta mindenki elismerését. Egynémely észrevétele ugyan nem tetszett a kisanant delegátusainak, de a közgyűlés több sége helyeselte minden kijelentését. A berlini sajtó is a legnagyobb elismeréssel kommentálja Apponyi kijelentéseit. A Zeit-Apponyi beszédét a következő címek alatt közli: „Igazságok. — Apponyi ragyogó beszéde.” A Germania, a Lokalanzeiger és a Tageszeitung is a legmelegebben emlékezik meg Apponyi kijelentéseiről. A szocialista Vorwärts is megállapítja, hogy Apponyi beszédével emelte országa tekintélyét és nagy szölgálatot tett a legyőzött államoknak, a béke áldozatainak.

Gróf Apponyi Albert fogadta a Genfben tartózkodó külföldi lap tudósítókat, akik előtt hangsúlyozta, hogy beszédében elvei vezették. Kijelentette, hogy egyetlen alkalmat sem mulaszt el, hogy a világ előtt az igazságot feltárja.

— Az igazságot fogom mindig hirdetni. — mondotta — és előre

tudtam, hogy a közgyűlésen nem mindenki fogja szimpatiaival kísérni szavaimat. Beszédem hatásával és fogadtatásával meg vagyok elégedve. Sokan felismerték az igazságot és ezért bizonyos álláspontunk alapjait lassan és óvatosan előkészíthetjük. A döntőbírószágtól nehéz feladatok megoldását várom!

Apponyi a bécsi N. F. P. tudósítójának adott nyilatkozatában pedig azt mondja, hogy a Népszövetség jelenleg még a legyőzött országoknak kevés befolyást nyújt és a győzteseké a vezetőszerp. Azonban hisz a népszövetségi gondolatban és az intézmény életrevalóságában. Az elméletet a gyakorlatban is keresztül kell és lehet vinni és így elsősorban biztosítani

kell az egyenlőséget a nemzetek között. Noha vannak nemzetek, a melyeknek ez kellemetlen, a Népszövetség nagy többsége mégis egyetért ebben. A megértés szelleme már előrehaladóban van. A döntőbírószági eszme térhódításának is nagy fontossága van. A legnagyobb bizalommal működik közre a Népszövetség munkájában.

— Nem újabb világkatasztrófától várom feltámadásunkat, — fejezte be beszédét, — hanem a emberi ideálok fejlődésétől. Meggyőződése, hogy a Népszövetség megerősödése a saját magunk talpraállításához fog vezetni.

Smith, a Népszövetség magyarországi pénzügyi főbiztosa is nyilatkozott és kijelentette, hogy a népszövetségi tárgyalások eredményével nagyon meg van elégedve, a magyar kérdés tárgyalásairól az impressziói általában a legjobbak.

Egy napra hadbavonult Amerika.

Amerika ünnepe a világháború diadalmas győzelme fölött. — A National Defense Day, a Nemzeti Védelem Napja.

(Newyork, szeptember 12.) 1918. szeptember 12-én St. Michielnél Amerika beleszlólt a világ sorjájának irányításába. A németek augusztusi előretörése után következett a megállás, a marnei csata a visszavonulás, és szeptember 12-én az amerikaiak St. Michielnél döntő csapást mérnek Hindenburgra. Egy millió amerikai harcos áll már akkor a francia csatatereken, másik millió készen áll, hogy áthozzák a tengeren, három másik millió a táborokban nevelődik, naivítás volt hinni, hogy a központi hatalmak megnyerhetik a háborút. És mig Genfben tanácskoznak a diplomaták, addig Amerika ünnepe: megünnepelte szeptember 12-ét, ezen a napon volt a National Defense Day! A békeegyesületek tiltakoztak a megünnepelés ellen, de Coolidge elnök, Weeks hadügyminiszter, Pershing tábornok és amerikai nép védelmére keltek. Az ünnep eszmei és erkölcsi gondolata az: meg kell mutatni a világnak, hogy mire képes a háborus Amerika!

A Nemzeti Védelem Napján, a st. michieli győzelem hatodik évfordulóján fegyverbe szölitotta egy napra az állam a maga hadseregét, a nemzeti gárdát, az összes

tartalékosokat, a világháború leszerelt katonáit és minden amerikai poigárt a katonai korhatáron alul, aki be akar vonulni, ha majd újra üt az óra. Könyvet nyitottak mindenki, aki beírta nevét, és sorozta magát katonának. Key Willtól Buffalóig, Newyorktól San Franciscóig. Egy száztizmillós nép minden fegyverforgató férfiakatona lett. . . . Mig Coolidge nyilvánosan leszerelésről beszél és Genf álmokat kerget. . . . A nagy amerikai nemzeti hadgyakorlat célja az volt, megtudni, hogy szükség esetén milyen gyorsan vonulnak be a tartalékosok. állnak össze a századok, zászlóaljok, ezredek, brigádok. A tengerre kifutottak a tengeralattjárók, a levegőbe emelkedtek a repülőgépek és késszeniéthe sorakoztak a gépfegyverek. Az Egyesült Államok területén kilenc hadsereg mozgósított egyszerre és a negyvennyolc szövetséges állam minden kormányzója és helyi bizottsága szölgálatba lépett. A gyárakban megszűnt a munka, a bevándoroltak csapatokba állottak, mert nekik a jövővényeknek, a dollár katonáinak kellett: elsősorban megmutatniok, hogy ha kell, meghalnak új hazájukért. Tényleges hadgyakorlat

Aradiak mennek Amerikába...

Mexikó mint az ígéret földje. — Megint fellángolt Aradon a kivándorlási láz.

sem volt, csak felvonulás, parádé, jelentkezés. Ez volt a fő: a jelentkezés. Mindenkinek a nevét beirták a jegyzékbe, számitanak rá, ha itt az óra. Szavát adta, be kell vonulnia. Soha hatalmasabb toborzás a világon még nem volt. Aki nek van felszerelése, azzal vonult be, akinek nem volt, a helyszínen kapott, zsoldot, fizetést, az egymás közötti gyakorlatért senki sem kapott. Ez áldozat a jövő háboru oltárán. És mozgósítják a vöröske resztet, a haditudósítókat, a telefont, a távirót. Huszonnégy órára háborus ország lett Amerika.

Japán pedig figyel és vár a Csendes-óceán partjain és közben távirat járja be a világot, hogy szeptember 12-én az amerikai nemzeti védelem napján a Mikádó tengeri mozgósítást rendelt el. Ki ellen mozgósított Amerika és ki ellen Japán? Ki akarja a Csendes-óceán uralmát és Kína mindent, még fele nem tárt gazdagságát... Üzlet a háboru és portékák a népek! Genf pedig szaval...

Letartóztattak Budapes- ten négy bajort.

Budapestről táviratozzák: A rendőrség letartóztatta Abel Werner, Arnold Bartl és Karl Thürmann bajor fiatalembereket, a bajorországi sovíniszta konzulszervezet tagjait, akik néhány nappal ezelőtt Münchenből érkeztek Budapestre, hogy a magyar radikális jobboldali körökkel érintkezést keressenek. A vizsgálatot megindították ellenük. Ugyancsak ma tartóztatta le a rendőrség a Münchenből Budapestre szökött 26 éves Braun Ottót, akit a német hatóságok kettős gyilkosság elkövetése miatt köröznék.

(Saját tudósítónktól.) A mult esztendő hatalmas arányokban növekedett kivándorlási láza, amelyet azonban a különböző megszorító intézkedések teljesen lelassítottak, most ujult erővel lángolt fel. Sok-sok aradi család szánta el magát arra, hogy kezébe vegye a vándorbotot, hogy a távoli Amerikában keressen magának szerencsét. De most nem az Egyesült Államok, nem is Kanada, s nem Délamerika a cél, most Mexikó lett az álmok, a remények boldog országa. A most következő napokban körülbelül huszankelnek utra Aradról, hogy Mexikóba menjenek, s ott új életet keresnek. A napokban hagyja el egy hatalmas oceánjáró gőzös Európa partjait, hogy boldogabbnak hitt országokba vigye el a kivándorlók tömegét s közöttük sok aradit is. Az indulók várakozással tekintenek nagy utjuk elé és mind egyik sorsának jobbrafordulását reméli Amerikában, a végtelen lehetőségek hazájában. A jövő hét elején induló hajóval megy Aradról a hét tagból álló Kotilla-család, a jól ismert Boksan-család több tagja, Duffner József magánhivatalnok, Törökfalvi Lajos gazdasz. Dall Böske és még többen. Az indulók kellemes otthont hagynak itt, hogy egy ma előttük még ismeretlen és számukra új világ-részben küzdjenek a jobb megélhetésért. Reményekkel tele vágnak neki utjuknak a kivándorlók! Hogy odakint beteljesednek-e reményeik vagy keserű csalódás éri

őket, azt majd a jövő mondja meg. A napokban utnak induló családoknál serényen folyik a csomagolás, mert néhány nap múlva már az oceán habjait szeli a kíván-

Héjjas provokáltatta volt hadsegédét.

IV. Károly merénylőjének lovagias ügye. — Amikor a helyettes gyávanak nevezi a „Vezér”.

(Budapest, szeptember 12.) Héjjas Iván néhány nappal ezelőtt Kossuth Ferenc főhadnagy és Balogh Ferenc államtitkár útján provokáltatta volt hadsegédét és lakótársát, Keövény Ottó volt főhadnagyot, akinek legfőbb nevezetessége, hogy a második királypucsként alkalmával a tatatóvárosi kastélyban őrizetbevétt IV. Károly halálhőzójába terroristái élén betört és a királygyilkosságban csak az önálló csendőrök akadályozták meg.

Keövény Ottó hosszú időn keresztül Héjjas Iván legszűkebb környezetéhez tartozott. Szegeden ismerkedtek össze. Keövény Ottó — akit akkoriban egyszerűen Kövőrinak hívták — eleinte Héjjas Iván mellett volt segéd-tiszt, majd mindjobban bejutott Héjjas kegyeibe és végül már helyettesként szerepelt. Az ellenforradalom első esztendejében rettegő nagyhatalom volt Keövény Ottó, akinek szavától és erejétől a kormány is félt és nem egy ízben államtitkárságot ajánlottak föl neki, hogy magukhoz vonják. Keövény azonban nem cserélte fel

dorlógőzös, amely őket messze viszi otthonuktól, szülővárosuktól. A kivándorolni készülő többi családnak, amelyeknek még nem sikerült megszerezni az amerikai vizumot, irigységgel, vágyakozással eltelten nézik a boldognak hitt utnak indulók utikészülődéseit.

államtitkársággal a sokkal jobban jövedelmező Héjjas-különítménybeli állását. Amikor az ellenforradalom második esztendejében Héjjas és Keövény az Alföldről Budapestre költöztek, közös lakást vettek az Eötvös-uccában és továbbra is a legjobb barátságban éltek egymással. Anyagi elszámolás miatt azonban ellentétbe került a két jóbarát, majd később nyíltan is szakítottak egymással. Keövény azzal vádolta meg Héjjas-t, hogy nagy összegekkel tartozik neki, Héjjas azonban nem ismerte el tartozását. Az ellenséges lakótársak szétváltak és Keövény Ottó levelet intézett Héjjas Ivánhoz, amelyben Héjjas-t ugyan állandóan „Vezér”-nek nevezi, de részletesen elmondja, hogy hogyan károsította meg őt a „Vezér” és hogyan forgatta ki vagyonából. Héjjas emiatt a levél miatt Keövény Ottót provokálta, főleg a levél azon kitétele miatt, hogy „Héjjas gyávan és nem tisztelt vele szemben”. A lovagias tárgyalások azonban megszakadtak, mert Keövény Ottó segédei lemondtak és azóta nem talál új segédeket.

TARCA

A Fekete Mária legendája.

A radnai búcsut Szegeden tartották.

(Szegedi levél.) A béke Magyarországon két Fekete Mária-legendát is járta. Az egész ország népe elzarándokolt Kiszasszony napján az aradmegyei Mária-Radnára, hogy ott a Ferenc-rendiek kolostorában őrzött Fekete Mária-kép előtt imádkozzék lelke megtisztulásáért és testi bajainak elmulásáért.

Szegeden is ferencrendi barátok őrzik azt a Fekete Mária-képet, amely a törökuladás idejében is csodatévő kép hírében állott. Ennek a Fekete Mária-kép hívei Csorgrád, Pest, Bács és Torontál megyékből zarándokoltak el havi búcsu napján, augusztus 5-én a szegedi Mátyás-templomhoz.

Mária-Radna a magyar hívők részére elveszett, mert zarándok csapatok a vizumszerzés ügyes-bajos eljárásait nem tartják össze egyeztetetőknek a vallásos buzgalommal. A ferencrendi barátok átmentették a radnai Mária-t Szegedre és most a szegedi sok fáj-

dalmat, keserűséget, jajkiáltást hallott templomfalak tövében borulnak imára a hívők a kép... A langyos őszi est árnya sötétben borul a templomot körülvevő platanokra, melyeknek sárguló lombjai alatt pihennek a hosszú uttól kimerült zarándokok. Sehol egy szikra fény, csak a kolostor hosszú folyosója végén a kereszt tövében pislákoló örökmécses vet homályos fényt a még imádkozó csoportokra.

Középen öreg, vak asszony áll és az emberek borzongva hallgatják a Fekete Mária-legendát annak az asszonynak ajkairól, aki látta a Szüzet.

Tagoltan, halkán beszél, mint akinek látomása van. Átszellőmülten rajzolja keresetlen, egyszerű szavakkal a csodat és szavai meggyőzik a hitelent, imára készítetik azt is, akit csak a kíváncsiság vezetett éjszakának idején az ajtósságnak erre a helyére. Megmagszakítja a zokogás hangja az öregasszonyt, amikor mondja:

— Ó Szentivánon olyan husz-harminc esztendeje a Szűz Mária mögjelent, akkó, amikó egy egész hársor sárgaságba feküdt. Mint égi szivárvány tiszta feketébe jelönt mög. Amikó is fekete korona vót a fején, a karján mög egy fekete szoknya vót, a balkeze fölé vót emelve. Alig tudtuk mögnéz-

ni, hogy olvasót, vagy skapulárét tart-é? Ez virágfájdalmas pénteken történt.

A hallgatók hittel hallgatják és veie érezve bólogatnak. Az öreggek, akik annyiszor hallották, helybenhagyják.

— Ugy biz-a. Tudja ezt mindönki. Sokan látták.

Az öreg vak asszony világatlan szentét körülhordozza és halk hangon folytatja:

— Tornyán voltunk seröggel, még köröszt is vót. Tizenhárom vótunk, mikó oda értünk. A seröggel egy hét esztendő kislány. Dusi Örszike egyszörre fölsikít és asszonygya, hogy látja feketébe a Szűz Mária-t egy fa fölött. Asszonygya a kislány, tégyejjünk lé asszonynak. Mikó letérgyeltünk, az égből lényult egy nagy köd. A gyertyák világosságát befogta, csak a szép szagot éreztük. Mária mögáldotta a népeket és a kislány szájával azszonta, hogy virágpéntökön kijelentésök lösznek, mönjenek a szent helyre.

— Tornyára elmöntünk és közél gyüttünk Szentiványhoz. Angyalsereg járt nyomukba, mind fehérbe vót. A poron körösztül láttuk. Minden angyal fehér ruhába vót, fehér körösztöt vittek. Ugy vonutak el, mint az árnék, miünk csak néztük a még csak el nem tüntek.

— Máskor mög néztük Tornyán a nagyoltárt és a rajtalévő Mária-képet. Három olvasó nyúlt le rulla és rózsaszínű fátyol. A szive adúl kigyúrt a lába fejéig nyúló fényes kard. A kis Dusi Örszike mondotta, hogy ebből nagy háboru gyün, mög is lött és egy fiam el is veszött a háboruba. Már möghaltam volna a bánattul, ha a Mária nem kegyelmez mög. Tizenhárom láttuk ugye testvérek a jelöntést?...

— Ugy biz-a. Mindönki tudja azt. Van rá bizonyosság-tanu elég.

A hagyományos radnai búcsu miséi hajnal három órakor kezdődtek a szegedi alsóvárosi Mátyás-templomban. A hívők seregétől járultak már három órakor a szentgyónáshoz és áldozáshoz. Az ünnepi nagymisét dr. Glattfelder Gyula megyéspüspök mondotta, majd haragzugás közben ő vezette a körmenetet is. A menetben a megyéspüspök és a papság mögött a város tanácsa élén dr. Somogyi Szilveszter polgármesterrel haladt, aztán következtek a hivatalok és a katonaság képviselői, valamint Szeged katolikus társadalmának színe-java. A búcsun hatvan közsézből tizenötezer vidéki veit részt.

HOGY ALL A LEJ?

1924. szept. 12.-én 100 lejért adtak:
Nálunk:

2.70 svájci frankot,
9.09 francia frankot,
41.000 belföldi magyar koronát,
37.500 osztrák koronát.
Zürichben 2.85 frankot
Párisban 9.95 frankot
Newyorkban 54 centet
Budapesien 41.200—41.500 K-t

Perbefogták a „Világ”-ot

A háborús visszaemlékezések érdekes epilógusa.

(Budapest, szeptember 12.)

Nagy feltűnést keltő bünvádi eljárás indult meg a *Világ*, a magyar főváros ismert és elterjedt napilapja ellen, a háború tiz esztendő évfordulójával kapcsolatosan. A szokatlan, de kétségtelenül érdekes hatósági intézkedésről maga a *Világ* így számol be:

A hadüzenet tizedik évfordulóján széles gyászkeret vette körül a *Világ* első oldalát, mert a *Világ* a nemzeti gyász napjának érzi július huszonnyolcadikát, azt a napot, amelynek következményei gyanánt Magyarország területe 326 ezer négyszögkilométerről 92 ezer négyszögkilométerre sorvadott össze: és Magyarország elvesztette lakosságának közel kétharmad részét. Nem szólva arról, milyen tragikus következményekkel járt 1914. július huszonnyolcadika Magyarországon kívül egész Európára, ahol 9.600.000 hadiözvegy és hadiárva gyászolja még ezt a napot. A széles gyászkeret a *Világ* első oldala körül nem volt demonstráció és nem akart demonstráció lenni, csak éppen kifejezte azt az érzést, amely nélkül nem lehet visszagondolni 1914. július huszonnyolcadikára: a gyászos megrendülést.

Ennek ellenére Feleky Géza dr., a *Világ* felelős szerkesztője idézést kapott a budapesti királyi ügyészségtől és ott értesült arról, hogy a gyászkerethez foglalt cikk miatt megindult a bünvádi eljárás. Ille, még pedig az 1921: III. t.-c. alapján, a magyar állam és a magyar nemzet megbecsülése ellen irányuló vétségért. A királyi ügyészség természetesen felsőbb utasításra járt el, amikor a magyar állam és a magyar nemzet ellen irányuló vétségnek minősítette azt a gyászt, melyet az ezeréves Magyarország összeomlása, a nagy európai katasztrófa, a sok százezer magyar katona és a sok más uniformisba öltözött katona halála fölött érzett a *Világ*.

— Letartóztatott bucaresti kommunisták. Bucarestből jelentik: A rendőrség tegnap letartóztatott 8 munkást, akik a szociálista szervezet központi székházában ülészttek. A letartóztatott munkásokat kommunista agitációval vádolják.

Kéménytüzből keletkezett tűzveszedelem

Megtörtént a hivatalos tűzvizsgálat a tegnapi raktárégés színhelyén. — Még nem állapítható meg pontosan a tűz-okozta kár összege.

(Saját tudósítónktól.) A Közlöny mai számában részletesen beszámolt a tegnapi Josif Vulcan (Kazinczy)-uccai tüzkatasztrófáról. Mint ismeretes a városi és az önkéntes tűzoltóság emberfeletti munkájának sikerült mintegy másfél óra alatt a nagy veszedelemmel fenyegető tüzet lokalizálni s ezzel nagy értékeket megmenteni a pusztulástól. Az aradi hatóságok ma délelőtt tartották meg a tűzvizsgálatot. A tűz színhelyén megjelentek Filotti Zamfir rendőrprefektus, Liceanu rendőrinspektor, Andreiescu rendőrigazgató, Muresan János városi főmérnök, Mihajlovics Gyula tűzoltóparancsnok és Záray Jenő az aradi önkéntes tűzoltók parancsnoka. A bizottság megállapította, hogy a tüzkatasztrófa nem volt olyan nagyarányú mint azt tegnap este a veszedelem perceiben hitték. Akkor ugyanis amikor a pusztító lángok magasra lobogtak, a veszedelemben forgó áruraktárak tulajdonosai mind meg voltak győződve arról, hogy a milliókat érő áruik mind elpusztultak a tűz következtében. Ez a hiedelem ma délelőttig is megmaradt, amíg végül a torlaszokká emelkedett megszenesedett gerendákat és faltörmeléseket sikerült eltakarítani és a raktárhelviségek megközelíthetővé váltak. Kiderült, hogy a tűz nagyobb kárt nem okozott az árukban, mert kellő időben sikerült eloltani, a raktárak meny nyezeteli — mint azt pedig tegnap hitték — sem szakadtak be. Az égő házra ömlő vizzuhatag ugyan behatolt a raktárhelviségekbe és az ottlévő árukat átázta, de a víz különösen a Mayer Richard és nem Mayer Richard utóda cég bizonmányi áruiban illetőleg a Badische Anilinfabrik itt leraktározott anilinfestékkészletében okozott nagyobb károkat, amelyek azonban biztosítás révén megtérülnek.

Százezerlejes sikkasztás a vingai adóhivatalban

A hűtlen díjok manipulációja a közönség és az állam kárára. — A rovincsolás ideje alatt sikkasztó megszökött.

(Saját tudósítónktól.) Szenzációs és hosszú időn át titkolt sikkasztást fedeztek fel a vingai adóhivatalnál. Az adóhivatal egyik díjnoka Ciocan Pál, aki már régebben áll az adóhivatal alkalmazásában, huzamosabb idő óta kisebb-nagyobb összegekkel károsította meg az adófizető feleket és az államkincstárt. Sikkasztásait ravasz módon követte el, amelyek azonban idővel feltétlenül felettesei tudomására kellett, hogy jussanak, mert az elsikkasztott összegeket hamis tételek bevezetésével vonta ki az adóhivatal pénztárából. Még nem állapították meg pontosan a sikkasztott pénzek összegének nagyságát és azt sem, hogy mióta folytatta Ciocan díjok üzelmét, de annyi már bizonyos, hogy a kár meghaladja a 100.000 lejt és hosszú hónapok óta jutott a díjok bübös uton pénzhez. Tegnapelőtt valószínűleg feljelentés következtében a temesvári pénzügyigazgatóság közegei váratlanul megjelentek az adóhivatalban és rovincsolást tartottak. A rovincsolás olyan hirtelen jött, hogy Ciocan nem is készülhetett elő a szökésre és az utolsó pillanatban gyalogszerrel próbált menekülni. Amíg ugyanis a hivatalban a rovincsolás munkája folyt, addig Ciocan a község másik oldalán kiszökött, mire rájötték a szökésre, már sehol sem

találtak. Az azonnal bevezetett nyomozás eddig nem járt eredménnyel és Ciocan eddig nem sikerült elfogni. Ciocan sikkasztásait — mint a rovincsolás megállapította — úgy követte el, hogy a nyugtakönyvek külső felét, amelyet a feleknek kell átadni nagyobb összegekre állította ki, míg a belső felét kisebbekre. Az így szerzett különbözetet azután magának tartotta meg. Természetesen akadtak olyan felek is, akik később rájöttek arra, hogy jóval kisebb összegeket könyveltek el ja vakra, mint amekkoráról nyugtát kaptak. Ezek közül tehetett valaki panaszt és erre történt a hirtelen pénztárvizsgálat. A vizsgálatot a hűtlen díjok ügyében tovább folytatják.

A tűzvizsgáló bizottság vizsgálódása során megállapította, hogy a tűz a mosókonyha felett levő kéményből keletkezett, még pedig úgy, hogy a tulságosan alacsonyra épített kéményből kipattant egy szikra, s ez lángra lobbantotta a már taplószerűvé korhadt zsindegy tetőt. A háztulajdonos kára körülbelül 250—300.000 lejre tehető, a raktárakban okozott kár teljes összegét ezidőszert még nem állapították meg.

találtak. Az azonnal bevezetett nyomozás eddig nem járt eredménnyel és Ciocan eddig nem sikerült elfogni. Ciocan sikkasztásait — mint a rovincsolás megállapította — úgy követte el, hogy a nyugtakönyvek külső felét, amelyet a feleknek kell átadni nagyobb összegekre állította ki, míg a belső felét kisebbekre. Az így szerzett különbözetet azután magának tartotta meg. Természetesen akadtak olyan felek is, akik később rájöttek arra, hogy jóval kisebb összegeket könyveltek el ja vakra, mint amekkoráról nyugtát kaptak. Ezek közül tehetett valaki panaszt és erre történt a hirtelen pénztárvizsgálat. A vizsgálatot a hűtlen díjok ügyében tovább folytatják.

Eva May tragédiája.

Öngyilkos lett egy híres moziszenész.

(Bécs, szeptember 12.) A közismert filmszenész. Eva May, Mia May leánya, ma reggel 8 órakor a badeni Herzoghof szállodában szívenlőtte magát és meghalt. Mint tettének valószínű indokát említik, hogy völegényével, dr. Mandl Friggyessel, illetve ennek családjával összekülönbözött. Valószínűbbnek látszik azonban hogy a művésznő öngyilkossága dult idegzetének tudható be, minthogy a közelmulthan négyezer kísérelt

meg öngyilkosságot Bécsben és Berlinben. Minden esetben ütőereit vágta fel, de szerencsére mindig idejekorán közbeléptek lakószomszédai. Az elhunyt a híres May-művészpár. Mia May és Ive May egyetlen leánya, 23 éves, elragadó szép teremtés volt, ki hozza szu ideje szenvedett gyöngye idegzete miatt. Talán beteges kedélyhullámlása volt egyik oka annak is, hogy a múlt hóban harmadszor jegyezte el magát. Első férje az ismert filmrendező, Mendes Lóthár volt, kitől való elválása után ismét egy filmrendező, Noah Manfred felesége lett. A May-házaspár bécsi származású, de hivatásuk szerint roppant sokat utaznak minden kulturállamban. Jelenleg Svédországban tartózkodnak. Éva egy éve Bernben lakott, de többször kellett hosszabb ideig Berlinben tartózkodnia, ahol múlt márciusban kreálta „A titkos ügynök” című film főszerepét.

Levizsgáztatják a regátbéli bírákat is.

Hivatalból elnapolták a mára kitűzött tárgyalásokat. — A törvényszéki elnök nyilatkozata az elterjedt kombinációkról.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi törvényszéken a pénteki nap a büntető főtárgyalások napja és a polgári tanács is ezen a napon ülészik. Ma azonban különösképpen úgy a büntetőtárgyalások, mint a polgári tanács ülései elmaradtak és a megidézett feleknek egy kis kiragasztott cédula adta tudtára, hogy a tárgyalásokat hivatalból halasztotta el a tanácselnök. A mai tárgyalásokra a törvényszéken megjelent felek és ügyvédek körében az a hír terjedt el, hogy a tárgyalásokat azért napolták el mert a törvényszék bírái. — Moldován Silvius dr. elnök és Barbur Sever dr. tábabíró elnökhelyettes kivételével — valamennyien lemondtak volna a bíról tisztségről, az igazságügyminiszter legújabb rendelkezése miatt, amely kötelezővé teszi, egy a regátbéli, mint az erdélyi bíráknak a jogi és román nyelvi vizsga letételét.

A törvényszéken elterjedt híreket dr. Moldován Silvius semintőszéki bíró, az aradi törvényszék elnöke alábbi nyilatkozatában cáfolta meg:

— A miniszter románnyelvű vizsgákra tett intézkedését a rendelkezés értelmében pontosan betartjuk, emiatt azonban ezideig egy bíró sem mondott le tisztségéről. Az a hír, mintha a regátból idehelyezett bíráknak az erdélyi jogokból vizsgát kellene tenni és ezért lemondának állásukról, szintén nem felel meg a valóságnak. Az aradi törvényszék regátból idehelyezett bírái közül, csak Antonin Mircea és Radu Pascu törvényszéki bíráknak kell Bucarestiben vizsgát tenniük azért, mert még nem működnek három éve törvényszéken és nincsen bírói vizsgájuk. Ezek a bírák csak akkor lesznek véglegesítve mai pozíciójukban, ha a vizsgálaton megjelnek. A két bíró különben most Bucarestiben tartózkodik a képesítő vizsga letétele céljából. Nyisztor Sándor táblabíró-tanácselnök tárgyalásai pedig azért maradtak el, mert ezeket az ügye-

ket még Mészáros Dániel táblabíró rendelkezési állományba való helyezése előtt tüzték ki, és Mészáros bíró volt ennek a tanács referense. Kevésnek bizonyult az idő, hogy a Mészáros bíró utódjaként delegált referens az ügyeket áttanulmányozhassa és ez tette szükségessé, hogy Nyisztor elnök a tárgyalást ma hivatalból elnapolja.

Megemlíthetem még, hogy Bucurestiben szeptember 15-én összeül a legfelsőbb bírói tanács, amely a járásbírók működő bírák áthelyezhetetlensége kérdésében meghozza végleges döntését.

Magyarország miniszterelnöke a Népszövetség előtt.

Bethlen István nagy beszéde Magyarország talpraállításáról.

(Genf, szeptember 12.) A népszövetségi közgyűlés tegnapi napjának eseménye gróf Bethlen István magyar miniszterelnök beszéde volt. A miniszterelnök az újjáépítés részleteit tárta a Népszövetség elé. Hangsúlyozta, hogy a Népszövetség magyar akciója az ország gazdasági szempontjain túlmenően nagyjelentőségű egész Közép-Európa konszolidációjára és békéjére nézve. Magyarország pénzügyi újjáépítése többet jelent egy legyőzött kis ország megsegítésénél. A kis nemzetek a Népszövetség az igazság és a méltányosság szellemének érvényrejutását várják. Várakozásukban csak akkor nem csalódnak a kisnépek, ha sikerül a Népszövetségnek a háborús gondolkodás helyett, — amely a pusztulást, a nyomort és a szenvedést a szomszédnál kártyvendve nézi — a népek összetartásának érzetét és készségét egymás megsegítésére újból feléleszteni. A Népszövetség fellépése Magyarország érdekében az első gyógyító balzsam volt a sebekre. Kiragadta a magyar nemzet fiait a végső kétségbeesésből és bizalmat öntött a legyőzött nemzetekbe. A magyar népképviselőket a szuverenitás időleges csorbulása ellenére készséggel ragadta meg a Népszövetség nyújtotta segítséghez és ezzel tüntetően bizalmát nyilvánította a Népszövetség belpolitikájára, amelyről jobb jövő virradását várja. Különböző pedig tanúságtételre hívja fel a Magyarországgal határos államok jelenlévő képviselőit. Bizonyára igazat adnak annak az állításoknak, — mondta Bethlen — hogy csakis a Népszövetség akciója tette lehetővé, hogy sikerült békés és méltányos alapon elintézni Magyarország és szomszédai között az ellentéteket okozó, függőben levő kérdések egész tömegét, amelyek száma száznál több. A Népszövetség akciója óta Közép-Európában a nemzetközi forgalom és a kereskedelmi politika terén is a rideg elzárkózás lényegesen enyhült. A Népszövetség cselekedete nemcsak gazdaságpolitikai, hanem több ennél, béketett volt. Bethlen végül arra kérte a Népszövetséget, hogy férfiasan és bátran haladjon ezen az úton. Cserében felajánlja Magyarország tettekre kész közreműködését is.

A még ma is Genfben tartózkodó magyar miniszterelnök ma a magyar kormányparttól Buda-

pestről üdvözlő táviratot kapott, amelyben az egységspárt legmé-

lyebb bizalmának és ragaszkodásának ad kifejezést.

Rablóvilág Dobrudzsában.

Kifosztott és levetkőztetett bizottság. — Bocsánatkérő banditák.

(Bucuresti, szeptember 12.) Tereinte, Mantu rablóvezérek iskolát alapítottak. Hol itt, hol ott tüti fejét egy-egy rablóbanda többkevesebb sikerrel. A legújabb művelletet egy még ismeretlen banda, az úgynevezett Cadrlater négyes (szög) dobudzsai megyében követte el. Erre felé járt ugyan is egy bizottság, melynek feladata lett volna az eszközölt kisajátítások igazolása. A munkálatok javában folytak, midőn a közeli erdőből egy banda támadt a bizottságra. Minden egyes tagot megfosztottak pénztől, ékszereitől és pőrre vetkőztették valamennyiüket. Aztán elvették tőlük az összes iratokat, majd eltűntek az erdőben. A bizottság tagjaira a később arra menők találtak rá és a projektus támogatásával felöltölték őket. A rablók üldözésére

lovas őrjáratok indultak az erdőbe, de eddig eredmény nincs.

Egy másik rablóbanda ugyan csak Dobrudza Duzostor nevű megyéjében dolgozott. Egy Econom nevű földesur teherautón indult el a birtokára sofförje és egy csendőrtizedes társaságában. Körülbelül a fele úton egy kilenc tagból álló rablóbanda támadt rájuk. A csendőrtizedes leszállva, a hát téréből lövöldözött a támadókra, de a lövések nem találtak. Így a rablóknak sikerült Economot kifosztaniuk. Érdekes epizódja is volt a rablásnak. Mikor a banditák megtudták, hogy kit raboltak ki, bocsánatot kértek, azzal indokolva ezt meg, hogy azt hitték, hogy Jonescut, az államjavak főfelügyelőjét fosztják ki, azonban az elrabolt pénzt még sem adták vissza.

A szerelem hozta Aradra a legény-leányt

Szegény Jakab Eszter István nagyon vágyódott a „bardal” után.

(Saját tudósítónktól.) Jakab Eszter István a hermafrodita, a férfi-nő ma már az aradi tépáncsnokságon várja további sorsát. A statáriális rendelet értelmében valószínűleg Sibinba (Nagyszébenbe) viszik, ahol a hadbírósg ítélik majd fölötté a tiltott határátlépés miatt. Jakab Eszter István mai kihallgatása során igen érdekes beismeréssel egészítette ki eddigi vallomását. Elmondotta, hogy őt tulajdonképpen nem is anyanyira a honvágy, a szülőföld iránti szeretet hozta, kergette, tüzte ide Aradra, hanem egy annál sokkal nagyobb érzés, amely nála még az életnél is fontosabb: a szerelem. Mint első vallomásában Jakab Eszter István elmondotta, a férfi-nő szeretett egy leányt meg egy legényt egyszerre egyidőben. Hónapokkal ezelőtt aztán úgy fordult a dolog, hogy barátai — a fiú is, meg a leány is — Aradra kerültek, s itt telepedtek le. Az elválás borzalmas csapásként sújtott a legény-leányra, úgy érezte, hogy az ő sorsa immáron örökre összefonódott az eltávozottakkal, s hogy nélkülük nem tud élni. Elhatározta tehát a szerelmes szíviú fiú-leány, hogy mindenáron, ha török, ha szakad, de ő utánuk megy hozzájuk Aradra. Az utazásra hónapok óta készülődött, amely idő alatt sok-sok levelet sőt néha-néha pénzt is kapott barátaitól, akik maguk hívták a legény-leányt, hogy mielőbb jöjjön hozzájuk le Aradra. És Jakab Eszter István mindenáron menni akart. Előbb — legálább vallomása szerint — megpróbált a magyar fővárosban utlevelet szerezni, ez azonban, mint

hogy nem tudta állampolgárságát igazolni, nem sikerült. Nagy-nagy vágyakozásában aztán elhatározta, hogy utlevél nélkül, átszökik a határon. Mint tudjuk, ez a kísérlet balul végződött. Az úton szökése közben eltört a lába, s így került a hatóságok kezére. Súlyos balesete miatt különben nincs kétségbeesve, mert reméli, hogy épen a lábtorése lesz az az enyhítő körülmény, amelyre való tekintettel talán megengedik persze állampolgári viszonyainak rendezése mellett az Aradon való letelepedést.

SPORT

O Gloria-CFR-AMTE vasas vándordíj mérkőzés szeptember 14-én, vasárnap délelőtt az óvártéri sporttelepen. A vándordíj ezen döntőmérkőzése iránt városszerte nagy az érdeklődés.

O Jiu AC-ATE bajnoki football mérkőzés vasárnap délután 5 órai kezdettel az óvártéri pályán. Előzőleg 3 órakor Banatul-ATE II. játszik. Délelőtt Gloria és ATE ifjúsági mérkőzés lesz. A bajnoki mérkőzés elé élénk érdeklődéssel tekint a város sportközönsége, miután

A KURUZSLÓ

Földes Imre színműve
7 felvonásban
VÁRKONYI Mihály és MARY KID-dal

Bemutatója vasárnaptól az
APOLLOBAN

tudvalevő, hogy a zsilvölgyi csapat igen megerősödve veszi fel a küzdelmet.

O A vasárnap legszebb sporteseményének ígérkezik a Hellas Sport Club országos evezős-versenye. A Hellas, az AMTE, ATE, Gloria-CFR és a timisocarai Előre evezősei fognak küzdeni egymással, az egyes evezőszámok közötti időközökben pedig az uszók mérik össze erejüket. A verseny délután fél 4 órakor kezdődik, ülőhelyek a Kulturpalota irányában a parton lesznek.

Német tisztek vezeték a marokkói lázadókat.

Spanyolország diktátora győzelmet remél.

(Páris, szeptember 12.) A Journal hosszabb sansebastiani jelentést közöl, amely szerint a marokkói felkelés vezérei német tisztek, akik a spanyol idegenlégióból megszöktek. A lap értesülése szerint 1923. szeptemberében ugyanazzal a gőzhajóval, melyen a volt német kancellár, Cuno, üdülőutra indult 400 német — többnyire állás nélküli katonatisztek — érkezett Bitbauba, ahol beléptek a spanyol idegenlégióba. Rögtön Marokkóba továbbították őket, ahol az idegenlégióban addig is sok német szolgált.

A bekövetkezett elkeseredett harcok során a németek egyrésze elesett, másrészt pedig átpártolt a marokkói felkelők vezéréhez. Abd-el-Krim-hez, aki csapatkiképző és vezetőként alkalmazta őket. A Journal szerint Abd-el-Krim municiójának és fegyverkészletének nagyobb része is német eredetű.

Hivatalos madridi jelentések szerint a spanyol csapatok Marokkóban csak két állást üritettek ki. Az üldöző benszülőtteket visszaverték. Azokat a lisszaboni híreket, melyek szerint a spanyol csapatok iőtörzset nagy veszély fenyegeti, mely elől általános visszavonulásban keresnek menedéket, Madridból cáfolják: Primo di Rivera megérkezett Tetuanba s távratilag a helyzet némi javulását jelentette. Különböző Primo de Rivera kiáltványt intézett a marokkói csapatokhoz, amelyben buzdítja őket, hogy harcoljanak bátran és maradjanak Tetuanban mindaddig, amíg a győzelmet ki nem vívják.

(Páris, szeptember 12.) Madridból érkezett jelentés szerint a spanyol hadsereg oszlopai Marokkóban állandóan visszavonulnak és a felkelők mind nagyobb tért nyernek.

GALVANI

zseblámpaelemeinket október hó közepén forgalomba hozzuk. - Nagy teljesítőképeségért, valamint négy hónapi raktárképeségért szavatolunk.

GALVANI elemgyár, TIMISOARA. Telefon 15-49
Gorove-u. 14. 5128

HIREK

Egyásjelentés a fán.

Budapesti tudósítónk írja: A pesti uccák járókelői emlékezhetnek arra a fiatal rokkant katonára, aki kis kocsijában azelőtt a Vilmos császár-uton, mintegy másfél év óta pedig az Egyetemi Könyvtár előtt szokott üldögni. Tabla volt előtte, ezzel a felírással: „Százszázalékos rokkant, volt szavalóművész. Könyvradományokból tartja fenn családját.” De nemcsak e tábla állította meg az arra haladókat, hanem a szerencsétlen fiatalember intelligens arca is, amely minden szónál többet mondott. A szegény flu mindig gondosan volt felöltözve, frissen kiborotválva, de szavát nem hallotta senki. Talán némávd tette a harctéri sebesülés, mely kezét-lábát is megbénította? Vagy talán a szemérem zárta le száját, restelt alamizsnáért könyörögni s nem tudta másképp, mint egy fejből lintással köszönetét kifejezni? Akárhogy is, lassanként a pesti ucca képének egyik megszokott alakjává lett. De egy-néhány nap óta hiába keresi az ember szeme ott az Egyetemi Könyvtár lépcsőjénél. Csak egy gyászjelentés emlékeztet rá, amelyet kegyeletes kezék erősítettek arra a csenevész fára, amely alatt azelőtt ő szokott üldögni: „Bernhardt László százszázalékos rokkant, szavalóművész, életének 28-ik évében, boldog házasságának 3. évében meghalt”. Az eső szomorúan esik, az uszított korcs fája busan hervadozik, a hérkocsisok egykedvűen áll dogálnak a standon és a szegény százszázalékos rokkant szavalóművész nincs többé.

— A miniszterelnök szabadsága. Bucurestiből jelentik: Bratianu Jonel miniszterelnök e hó 13-án kezdi meg egyhavi szabadságát. Távolléte alatt a miniszterelnökségen Vaitcianu, a belügyminiszteriumban pedig Nistor miniszterek helyettesítik.

— A pénzügyminiszter hazatérése. Bucurestiből jelentik: Bratianu Vintila pénzügyminiszter táviratilag közölte, hogy szeptember 19-én érkezik vissza a fővárosba. Ugyanekkor tér haza Tancred Constantinescu kereskedelemügyi miniszter is.

— Letartóztatott görög tábornokok. Athénből jelentik: Liserquilis, Paneyrat és Opopulus tábornokokat, akik a hadseregben az elégedetlenséget szították, letartóztatták.

— Bezártak huszonhárom Stinnes bányát. Düsseldorfból táviratozzák: A Stinnes-társaság 23 bányája beszüntette teljesen az üzemét és az összes személyzetet elbocsájtotta.

— Németország főbiztosa. Newyorkból táviratozzák: Gilbert Seymour Parker, akit Németország jóvátételi főbiztosának neveztek ki, mindössze 32 éves. A fizetése évi 50.000 dollár lesz. Az új főbiztos már 25 éves korában az Északamerikai Egyesült Államok pénzügyi államtitkára volt.

Sikkasztás vádjával három országon át

Letartóztatták Temesváron egy aradi fakereskedő cég volt képviselőjét.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi Markovits és Lippe fakereskedő cég — mint jelentették — néhány héttel ezelőtt feljelentést tett Wolf Sándor, a cég nagyikindai képviselője ellen az aradi államrendőrségen és a jugoszláviai rendőrhatalóságnál. A feljelentésben a cégtulajdonosok azzal vádolják Wolf Sándort, hogy négyszázezer lejt sikkasztott a cég nagyikindai vagyonából. A feljelentés után a rendőrség Romániában és Jugoszláviában megindította a nyomozást és csakhamar megállapították, hogy Wolf Görögországba utazott, mire országos körözölevélet bocsájtottak ki ellene.

Tegnap aztán az aradi Markovits és Lippe cég bizalmas értesítést kapott Temesvárról, hogy Wolf Sándor ott tartózkodik. A cégtulajdonosok Cerches Emil aradi rendőrkomisszárral és megfelelő elfogató paranccsal autón Temesvárra utaztak és Wolfot a Ferdinánd-szállóban feleségével együtt meg is találták és letartóztatták. A feleségét őrizet alatt — betegségére való tekintettel — Temesváron hagyták, Wolfot pedig autón az aradi rendőrségre szállították. Kihallgatása alkalmával beigazolást nyert, hogy Wolf a cégnek 5000 dinár havi fixfizetésel alkalmazottja volt és hogy a feljelentésben foglalt négyszázezer lejt tényleg sikkasztotta. A büncselekmény elkövetése után Wolf Szalonikibe szökött, majd Angorán és Szmírnán keresztül szeptember 3-án érkezett Constantinába, azóta pedig román területen tartózkodik, míg végül tegnap letartóztatták. A mai napon különben újabb feljelentés érkezett Wolf ellen. Bálint, a Temesvári Műmalom igazgatója két vagon cserép árának elsikkasztásáért jelentette fel Wolf Sándort, akit ma délelőtt a rendőrség átkísért az aradi királyi ügyészséghez.

Nicolescu Miklós főügyész az iratok átanulmányozása után kihallgatta Wolfot, aki azzal védekezett, hogy a Markovits és Lippe cég társtulajdonosa volt, nem pedig az alkalmazottja. A céget képviselő ügyvédek arra kérték a főügyészt, hogy rendőri őrizet alatt engedje Wolfot szabadon, hogy a céggel megkezdett egyezkedési tárgyalásokat lefolytathassa. Közben Aradra érkezett Wolf Bernát temesvári csokoládé gyáros, a letartóztatott cégvezető nagybátyja, aki kezességét vállalt az elsikkasztott összegért, az őrizetbe vett gyanúsított pedig százezer lej azonnali lefizetését helyezte kilátásba, a feljelentés visszavonása esetére. Az ügyészség teljesítette a felek kérelmét és Wolfot őrizet alatt szabadon engedte. Erre még a délután folyamán megkezdődtek és este folytatták az egyezkedési tárgyalásokat, megállapodásra azonban még nem jutottak, bár minden kilátás meg van arra, hogy az egyezés létrejön. Az aradi rendőrség ma délután távirati értesítést kapott a nagyikindai rendőrségtől, amelyben tudatják, hogy Wolf Sándor ellen sikkasztásért többrendbeli feljelentés érkezett. A jugoszláv rendőrség Wolf kiadatását kérte.

— Timisoara főpolgármestere Prágában. Georgeviciu Lucian timisoarai főpolgármester szeptember 19-én Prágába utazik, ahol a polgármesterek nemzetközi kongresszusán vesz részt. — Miklósi dr., a timisoarai villanyművek igazgatója a napokban Csernovitzba utazik, ahol a romániai városok szövetségének kongresszusán, október 14-én pedig a sibiui nemzeti egyházi kongresszuson vesz részt.

— Fedák Sári Amerikában. Budapestről jelentik: Fedák Sári, az ismert nevű magyar színész szeptember 13-án elhagyja a magyar fővárost és Amerikába utazik, hol hosszabb ideig fog vendégszerepelni.

— Emelik a tisztviselői fizetéseket. Bucurestiből jelentik: A Dimineata ma reggeli száma közli, hogy a minisztertanács elfogadta a tisztviselők fizetésemelésére vonatkozó javaslatot. Eszerint minden tisztviselő legalább havi ötszáz lej fizetésemelésben részesül. A minisztertanács elhatározta, hogy a tisztviselői fizetések emelése következtében előállt összeget a kiadások mérséklése által fogja megtakarítani.

— Új templom Mehalán. A mehalai görög katolikus egyház vezetősége elhatározta, hogy új templomot építtet. A templom belül 40 méter hosszú és a kupolával együtt ugyanolyan magas lesz. Az építési munkálatokra 10 millió lejt irányoztak elő és ezt az egyházi földek jövedelméből, házak eladásából és önkéntes adományokból szerzik meg.

— Óriási földrengés Kis-Azsiában. Konstantinápolyból jelentik: Erzerumból jövő hírek szerint, szörnyű földrengés elpusztította a kis-ázsiai Pasina város egész környékét. Először csak kisebb szerű földrengést éreztek a lakosok, azután egy szokatlanul hosszú tartamu hullámozó földrengés következett, erre az e vidéken levő 28 község mintegy 80 százalékos arányban elpusztult. A helyszínen megjelent kormányzó megrendülve nézte a vidék pusztulását és könnyezve tette meg intézkedését a szerencsétlenek fölségélyezésére érdekében. Több mint negyven ezer ember lett hajléktalanná.

— Elgázolt kislány. Halálos végű baleset történt Timisoara egyik főuccáján, ahol Schwarz János sági lakos ittas állapotban kocsijával elgázolta Kádár Ferenc 4 éves kislányt. A fiu kapott sérüléseibe belehalt és az ügyészség elrendelte a boncolást. A gondatlan ember ellen megindult az eljárás.

— Megölték és kirabolták egy asszonyt. Mint jelentették, Nébel Helen 82 éves oravica asszonyt halva találták lakásán. A vizsgálat megállapította, hogy az asszonyt meggyilkolták és kirabolták. A nyomozás megindult a tettes kézrekerítésére.

— Béreljen Kerpel könyvtárában — Kirabolt gazda. Hajtodik Mihály zimándközi gazda feljelentést tett a csendőrségen, hogy ismeretlen tettesek távollétében belopództak lakásába és 4000 lej értékű ruhaneműt vittek el. A csendőrség megindította a nyomozást.

— Mária Valéria temetése. Bécstől táviratozzák: Wallerseeben tegnap nagy részvét mellett temették el a most elhunyt Mária Valéria főhercegnőt. A gvádszertartást Seydel udvari plébános végezte ötven pap segédletével. A koporsót elborították a virágcsokrok és több mint száz koszorút helyeztek el az elhunyt ravatala körül.

— Vizvezeték az iskolákban. Muresan János, aradvárosi főmérnök ma délelőtt előterjesztést tett a városi tanácsnak a kereskedelmi és a fa- és fémipariskola vizvezetékkel való felszerelésére vonatkozólag. A költségvetés szerint a két iskola vizvezetékkel való felszerelése 200 ezer lejbe kerülne. Egyben előterjesztést tett a Kulturpalota ablakainak kijavítására, ami 30.000 lej kiadást igényel. A tanács még nem döntött a javaslatok felett.

— Antiszemita agitáció a regátban. Jassyból táviratozzák: Az egész megyében fenyegető tartalmu röpiratokat terjesztenek, amelyekben kampós-keresztes jelvények vannak és amelyekben azzal vádolják meg a zsidókat, hogy a parasztiok miattuk nem juthatnak birtokhoz. A röpirat a parasztiokat szeptember 24-ére meghívja Bucurestibe, amikor ott tárgyalni fogják Mota antiszemita-vezér ügyét és ügyében akkor hoznak ítéletet.

— Eljegyzés. Dr. Oláriu Cornél, az aradi gyermekleléncház igazgatófőorvosa, Oláriu Jusztin, az aradi Ipartestület társelnökének fia, eljegyezte Mészáros Liviát Seitinben (Sajteny).

— Könyvradománygyűjtők sáskahada. Aradot az utóbbi időben elrejték a könyvradománygyűjtők. Eleterős, munkaképes emberek járnak üzletről-üzletre és házról-házra és különféle gyűrt papirokat mutatnak fel annak igazolására, hogy ők jótékonycúra gyűjtenek. Természetesen legtöbbször nem kíváncsiak a papirok tartalmára és pénz adnak a házalóknak, hogy minél előbb meg szabaduljanak tőlük. Vannak a gyűjtők között olyanok is, akik, ha nő vagy gyermeket találnak némelyik lakásban, szinte fenyegetően lépnek fel és erőles hangon követelnek könyvradományokat. A könyvradománygyűjtők ellen már számos feljelentés érkezett az aradi hatóságokhoz, mert valószínű, hogy ezek a munkaképes emberek hamis iratokkal jelentkeznek és főcéljuk az, hogy ha alkalmuk van rá, lopjanak és fosztogassanak.

— Letartóztatott zsebtolvaj. Az aradi államrendőrség ma letartóztatta Király Sándor zsebtolvajt, aki az élelmiszerpiacon egy uriaszony pénztárcáját akarta elloponi. Átkísérték az ügyészség fogházába.

— A halmági rablók az ügyészségen. Az aradi csendőrpáncsnok ság befejezte Nichifor Lupoi banda-vezér és társainak kihallgatását és holnap átkísérik őket az ügyészség fogházába.

URANIA-SZINHAZBAN
Repriz! Repriz!
A névtelen ember.
Kalandor film 10 felvonásban
III.-ik és IV.-ik rész összevonva
Ma szombaton utoljára
HARRY LIEDKÉVEL.

— Meglonták Avramescu Vazul dr.-t. Dr. Avramescu Vazul aradi jogügyi kincstári igazgató néhány nappal ezelőtt fiával hivatalos ügyben Bucurestibe utazott. Az állami ügyvéd az éjszakai nemzetközi gyorsvonaton utazott a fővárosba. Hálókocsiban utaztak és kényelmes alvás után arra a kellemetlen meglepetésre ébredtek fel hogy közben ismeretlen tettes börtöndjeiket, amelyeknek értéke 30.000 lej volt, ellopta. A vasuti lopásról dr. Avramescu Vazul jelentést tett a bucaresti rendőrségen, ma pedig Aradra való visszaérkezése után az esetet bejelentette az aradi államrendőrségen is.

— Beírás az áll. polgári fiuközépiskolaiban. Az aradi Piata Mihai Viteazul (volt Ferenc-téri) állami magyar tannvelvü fiuközépiskolában a beiratások megkezdődtek és naponta folytatódnak d. e. 8—12 óra között. Beirási és évi tandíj, stb. 106 (százhat) lej. Közalkalmazottak és más szegénysorsuk jótanácsító gyermekei tandíj- és könyvedvezményben részesülnek. A tavaly használt tankönyvek javarésze és a sapka viselet megmaradnak. Az elkésett javítóvizsgálatos diákok szeptember 15.-éig jelentkezhetnek. A IV. osztályt elvégző növendékek kíséretiségi abszolváló államvizsgát tesznek s tanulmányaikat gimnáziumban (V. oszt.) felső kereskedelmiben, ipari, technikai szakiskolákban folytathatják. Tanévnyitó isentisztelet (Veni-Sancte) szept. 22.-én. Igazgatóság.

— Paál Albert aradi képművelés nyitva e hó 10.-től bezárólag 23.-ig délelőtt 10—1-ig, délután 3—8-ig.

— Talált zsák. Aradon a Piata Catedralein (Tököl-téren) Morariu rendőr egy árukkal megöltött, lelatolt zsákot talált. Igazoltt tulajdonosa átveheti a Marasesti (Kossuth) uccai rendőrségen.

— Tettenért dohánycsempész. Ma délelőtt egy asszonyra lett figyelmes egyik aradi detektív, aki házról-házra járt egy kosárral a kezében. A detektív igazolásra szólította fel és kiderült, hogy az asszony Nakrovszki Lujza és csempészdohányt árusított. A kosárban még 14 kilogramm dohány volt, amelyet a rendőrség lefoglalt. A dohánycsempész asszony ellen megindult az eljárás.

— A szélhámós detektív bűnlajstroma. Ilován Györgynét, a szélhámós áldetektívöt ma délelőtt akarta az aradi rendőrség az ügyész ségre szállítani, azonban ma újabb tanúk jelentkeztek Jancu Traian bűnügyi osztályfőnöknél, aki ebben a nagyszabású bűnügyben a nyomozást vezette és terhelő adatokat mondtak jegyzőkönyvbe az asszony ellen. Ilováné bűnlajstromáról készült jegyzőkönyv eddig negyvenhat oldalra terjed és valószínű, hogy a nyomozás újabb részletei még számos oldallal szaporítják a terjedelmes jegyzőkönyvet.

— Árverési hirdmény. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara közli, hogy az aradi vámhivatal 1924. szeptember 22.-én délelőtt 9 órakor árverést tart, amelyen különböző áruk kerülnek eladásra. Az elárverezendő áruk jegyzéke a vámhivatalban megtekinthető.

Az aradi Marosparti Mozdószínház

Csak 2 napig! Szombaton és vasárnap Csak 2 napig!

„Győzelmes szerelem.”

A legszebb és legkedvesebb vigjáték 6 hosszú felvonásban. —: A főszerepben: OSSY OSWALDA.

Ezt megelőzi egy 2 felvonásos kacagató vigjáték.

—: Előadás kezdete pontosan 9 órakor. —:

KÖZGAZDASÁG

A jugoszláv agrárreform koldusa.

Egy ötszázhatvan holdas birtok története.

(Szabadka, szeptember 12.) A jugoszláv agrárreform végrehajtásának rökítő igazságtalanságaira fölülte jellemző földtulajdonítási esetről ad hirt szabadkai tudósítónk. Az eset szenvedő hőse Deák János petlováci magyar birtokos, akinek ötszázhatvan holdja volt, mielőtt az osztrák agrárhivatal érdeklődése ráirányult és aki most egész vagyonából kiforgatva keresi igazát az agrárreform-minisztériumnál.

A múlt év márciusában tettek először látogatást Deák János birtokán az osztrák agrárhivatal kiküldöttjei. Ez alkalommal háromszáz holdat hasítottak ki a birtokból a dobrovoljacok számára. A bizottság azzal vigasztalta meg Deákot, hogy a megmaradt kétszázhatvan holdon akár aranyat is illethet, annyira biztos, hogy az övé marad. Két hónap múlva azonban ismét megjelent a bizottság és a kétszázhatvan holdból elvett kétszázhuszonnégyet.

Deák János most már csak harminchat holdon gazdálkodhatott. Harminc bérescsalád lett ez-

által földönfutóvá és ezek közül huszonkettő Délamerikába vándorolt a nyomoruság elől. Ez év májusában aztán harmadszor is rákopogtattak Deák Jánosra az osztrák földosztók és hogy több dolguk ne legyen vele, a megmaradt harminchat holdját is elvették. Kárpótlásul az osztrák agrárhivatal megengedte az utolsó hold földjétől is megfosztott Deáknak, hogy a hatvan holdas legelőn karszálhasson magának szénát jószágai etetésére. Mit volt mit tennie Deák Jánosnak, élt az engedelmével. Amikor pedig lekaszálta a szénát, kapott egy újabb végzést, amely szerint a lekaszált szénát tartozik átadni földje birtoklójának.

Miután ilyen módon mindenéből kiforgatta az agrárreform, most előáll a dárdai adóhivatal és a koldusbotra juttatott, agyonagrárreformált földbirtokostól két és fél millió dinár adót követel három évre visszamenőleg.

Az alaposan elintézett harminc magyar gazda Belgrádba utazott, hogy az illetékes hatóságoktól kegyelemkenyeret kérjen — a magáéból.

Párisban 9.95, Zürichben 2.85 a lei

Szilárd a román valuta a világpiacokon.

(Saját tudósítónktól.) A román valuta a világpiacokon erősen szilárd. A mai párisi jegyzésben ugyan a tegnapi 10.05-ös kurzussal szemben csak 9.95-ös árfolyamon értékelték a lejt, de ez nem lej esés, hanem a francia frank zürichi emelkedésének hatása. A devizapiac üzletlenn volt.

HELYI VALUTAÁRAK. (Szeptember 12.) Francia frank 11, svájci frank 37, dollár 190, dinár 2.40, szokol 5.50, lira 8.60, angol font 8.50. Kifizetések: Budapest 410, Bécs 375, Prága 5.70, Zürich 36.20

Milano 8.60, London 8.65, Páris 10.40, Newyork 191, Belgrád 2.60.

ZÜRICHI NYITÁS. (Szeptember 12.) Amsterdam 204, Newyork 532.25, London 2371, Páris 28.42.50, Milano 23.32.50, Prága 15.25, Budapest 0.0069, Belgrád 7.05, Bucuresti 2.85, Varsó 1.02.50, Bécs 0.0075.

ZÜRICHI ZÁRLAT. (Szeptember 12.) Amsterdam 204, Newyork 53.125, London 2371.50, Páris 28.60, Milano 23.35, Prága 15.95, Budapest 0.0069, Belgrád 7.05, Bucuresti 2.85, Bécs 0.0075.

BUCURESTI TÖZSDEZÁRLAT. (Szeptember 12.) Kifizetések: Páris 10.28, London 853, Newyork 191, London 842, Zürich 36.25, Bécs 0.0027, Prága 5.40. Valuták: Napoleon 750, aranymárka 48, leje 1.30, török lira 1.05, angol font 365, francia frank 11.50, svájci frank 38, lira 8.65, drachma 3.60, dinár 2.50, dollár 191, lengyel marka 0.00036, osztrák korona 0.0027, magyar korona 0.0027, sokol 5.60.

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDEZÁRLAT. (Szeptember 12.) Magy. Hitel 512.000, Osztrák Hitel 174 ezer, Salgó 518.000, Rima 146.000, Ganz Danubius 2.480.000, Kőszén 2.775.000, Szlavonia 83.000, Kereskedelmi Bank 1.095.000, Cukor 2.200.000, Csáky 10.500, Ofa 500 ezer, Hazai Takarékszövetkezet 3.270.000.

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS JEGYZÉSEI. (Szeptember 12.) Belgrád 1026—1032, Bucuresti 411—414, London 345—347000, Milano 3390—3410, Newyork 77310—77710, Páris 4160—4190, Prága 2314—2327, Bécs 109.15—109.75.

— Piaci árak. A pénteki aradi piac forgalma élénk volt. A piacon az árak a következőképpen alakultak: Ugorka 8—9 drb 1 lej, kel 1, 2, 3 lej, káposzta 2—7 lej, zöld kukorica 1.50 lej darabonként, burgonya 1 kg. 4—5 lej, hagyma 5 lej, körte 4—8 lej, alma 2—5 lej, szilva 4—5 lej, tojás darabja 1.80—2 lej, görög dinnye kg. 1.50, sárga dinnye 1.50 lej, paradicsom 80—1.50 lej, zöld bab 4—6 lej, tejtel 1 lit. 30 lej, őszi barack kg.-ja 12—18 lej, tehén túró 8—10, juhtúró 40, vaj 80—100 lej, sav. káposzta 10, szőlő 8—14, tej lit. 5lej. Liba nagyság szerint egy pár 140—180, kacska 60—120, tyúk 70—110, csirke 35—80 lej. Gabona piac: árpa 600—620, kukorica 620—630, új kukorica 400—420, zab 48—500 lej métermázsánként.

— Felemlük a belföldi postatartifát. A posta- és táviridgazgatóság most, hogy a külföldi tarifákat az aranyparitásra emelte, behatóan foglalkozik a belföldi tarifa felemelésének kérdésével. Az emelés már a közeljövőben várható és valószínűleg 40 százalékos lesz.

Legjobb gyermekápoló

Höfer 1. számú gyermekhintőpora, Höfer Baby creme. Raktárak Aradon: Vojtek gyógyszerár. Lévy 244

Vadászkürt kávéházban Aradon esténként országos hírű kvintet hangversenyez

LEGUJABB

Dortmundot kiűrik a franciák.

(Essen, szeptember 12.) A francia hadtesparancsnokság intézkedésére a még mindig megszállás

alatt álló Dortmundot és Recklinghausen a megszálló csapatok teljesen kiűrik 27-ikéig.

Németország nem lép be a Népszövetségbe.

(London, szeptember 12.) A Daily Mail berlini távirata szerint dr. Stresemann német birodalmi külügyminiszter ma nyílt levélben

jelenti ki, hogy Németország nem léphet be a Népszövetségbe, mert ez a békeszerződés újabb elismerését jelentené.

Franciaország tárgyal az orosz szovjettel.

(Páris, szeptember 12.) A Havas távirati iroda és a lapok szerint Franciaország és az orosz szovjet delegátusai között rövidesen megindulnak a tárgyalások Moszkvá-

ban. A tárgyalások résztvevői a diplomáciától és a politikától távol álló, tehát minden valószínűség szerint kereskedelmi személyiségek lesznek.

Általános mozgósítás Kinában.

(Shanghai, szeptember 12.) Wupelfu kínai hadügyminiszter ma

rendeletet adott ki, amellyel elrendelte az általános mozgósítást.

MOZI

xx A „Győzelmes szerelem” a címe annak a nagyszerű, felejthetetlenül kedves vígjátéknak, amelyet tegnap este mutatott be az aradi Maros parti mozgóképszínház. A vígjáték a legszebb és legbájosabb történetek közé tartozik azok között, amelyeket eddig filmre vittek. A hat hosszú felvonásból álló vígjáték főszerepét a legszebb és legkedvesebb filmművész: Ossy Oswald játsza, aki ezzel az alakításával a filmjártás történetének aranylapjaira írta be a nevét. A kitűnő vígjátékot egy kétfelvonásos kacagtató bohózat vetítése előzi meg. A nagyszerű műsort már csak szombaton és vasárnap tartja műsorán a mozgóképszínház. Előadás kezdete pontosan este 9 órakor.

xx Ma, szombaton utoljára vetíti az aradi Apolló mozgószínház a „Tiszti becsület” című izgalmas öt felvonásos keleti drámát. A lebilincselő zenéjű filmdráma a Swenská művészi tökéletességű rendezésében került ki.

xx Az Apollo új filmszenzációja, a „Kuruzsló” vasárnap kerül bemutatásra. Földes Imre mély hatású színművét Kertész Mihály gyönyörű 7 felvonásos filmdráma alakította át. A csodaszép filmdráma vasárnaptól szerdáig marad az Apolló mozgószínház műsorán.

xx A Névtelen ember harmadik és negyedik részét ma, szombaton utoljára vetíti az aradi Uránia mozgószínház. Az összevont rész tíz felvonásból áll. Az Uránia mozgószínház három részben mutatja be a hat részes harminc felvonásos filmet, amelyből a harmadik és negyedik rész ma, szombaton utoljára kerül vetítésre, míg az ötödik és a befejező hatodik rész közbejött akadályok miatt csak a jövő héten kerül műsorra.

xx Az „Igazi férfi” az Urániában. Vasárnap új nagyszabású bűnügyi filmregényt mutat be az aradi Uránia mozgószínház. Az „Igazi férfi” címen a svéd filmtechnika amerikai ötletességgel rendezett bűnügyi történetet filmesített meg. A nagyszabású bűnügyi dráma csak vasárnap és hétfőn szerepel az Uránia műsorán.

xx Új büffé az aradi Apollóban. Az Apolló mozgószínházban a közönség kényelmére ismét megnyílt az újonnan berendezett büffé, ahol a legfinomabb cukorkák a legolcsóbb áron kaphatók.

A Népszövetség Magyarország talpraállításáért.

A szanálási albizottság örömet fejezte ki a sikeres akció felett.

(Genf, szeptember 12.) A Népszövetség közgyűlésének a magyar szanálási munkálatokkal foglalkozó bizottsága ma határozati javaslatot fogadott el. A határozat hét pontban állapítja meg azokat az előnyöket, amelyeket Magyarország szanálása jelent és fejezi ki a Népszövetség elismerését a munkálatokban résztvevők számára. A határozat pontjai a következők: 1. a Népszövetség megalapításával állapítja meg, hogy Európa egyik újabb országának talpraállítása sikeresen folyik. 2. megalapításával fogadja a talpraállításban a külső országok részvételét. 3. az államok összműködése a jövőben is célravezető lesz. 4. a pénzügyek szanálását összekapcsolják a ter-

hek rendezésével a Népszövetség pártatlan amerikai főbiztosának ellenőrzésével. 5. a bizalom megerősödésével a nemzetközi kereskedelmi kapcsolatok helyreállítása lehető lesz. 6. elismerését fejezi ki a pénzügyi bizottságnak munkájáért, a magyar kormányának erélyéért, együttműködéséért és Smith főbiztosnak értékes munkásságáért. 7. a Népszövetség megelégedéssel hangsúlyozza, hogy a szanálási magyar törvényeket megszavazták, a Nemzeti Bank megalakult, az infláció megállott, az állami jövedelmek fokozódnak és felülmúlják a becsléseket. Végül a határozat még kijelenti, hogy általában a program végrehajtása a legkedvezőbb kiállításokkal indult meg.

Báró Korányi Frigyes magyar pénzügyminiszter a Genfben tartózkodó külföldi hírlapírók előtt kijelentette, hogy a magyar korona lassu emelkedését várja

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

NYILTÉR.

E rovat alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

ÉRTESETÉS.

A n. é. hölgyközönség szives tudomására adom, hogy

női divatszalonomat megnyitva e hó 15-én megnyitom! Vállalom minden angol- és francia munka elsőrendű elvégzését. A n. é. hölgyközönség szives pártfogását kérem

Probst Dezsőné,

5191 Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 6.

ÉRTESETÉS.

A nagyérdemű hölgyközönség szives tudomására hozom, hogy

Amerikába való utazásom egyelőre elmaradt. Angol és francia szabóságomat személyesen vezetem

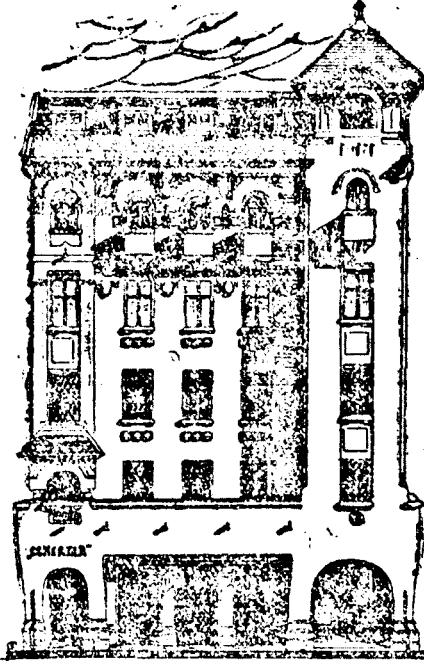
és mérsékelt árak mellett tovább folytatom.

Tisztelettel

WOLMUTH női szabó,
Arad, Str. Barfüu 8. (Rákóczi-u.)

A „Generala” biztosító társaság clujji új palotája

Cluj város ismét egy impozáns épülettel gazdagodott. A bukaresti „Generala” biztosító társaság palotája ez, mellyel valóban jó példát adott más intézetnek arra, hogy tekintessenek be néhány milliót Erdély főpontjában létesítendő ingatlanokba. A helyiségek beosztása célszerűen takarékos, két központi udvarba nyíló, könnyen hozzáférhető, bejárattal, melyek két főlépcsőhöz vezetnek, továbbá egy

harmadik lépcsőhöz mely kizárólag a félmeleket szolgálja. Az emeletekre villanylifttek visznek és külön liftek a tető felvitelére egész az épület padlásáig. Az épület homlokzata román stílusú, mely a legújabb bizánci forrásokból táplálkozik és márványból és vasbetonból a legnagyobb gondossággal van megépítve, egyként imponáló méreteivel és szépen stílizált díszítéssel

Turaautó

hatszemesélyes, hathengeres francia gyártmány, kitűnő állapotban jutányosan

eladó.

Merle Géza mérnök,
Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 41. sz.

ENGROSS. DETAIL.

Nagy őszi vásár

az

ORIENT

divatáruházban

Arad, Str. Alexandri (Salacz-uca) sarok.

1 mtr. 180 cm. széles női gyapju kelme ... Lei	165.-
1 mtr. 140 cm. széles kosztüm kelme ... Lei	275.-
1 mtr. 150 cm. széles férfi ruha - szövet ... Lei	190.-
1 mtr. 150 cm. széles férfi Raglán kelme ... Lei	290.-
1 mtr. 150 cm. széles tiszta gyapju Kamgarn ... Lei	450.-
1 mtr. 150 cm. széles angol sütőték kelme Lei	550.-
1 mtr. 140 cm. széles selyem himzett csikos kelme ... Lei	375.-
1 mtr. 140 cm. széles téli kabát posztó ... Lei	425.-
1 mtr. 150 cm. sz. gyapju spricélt kelme ... Lei	295.-
1 mtr. 140 cm. széles Karacul plüsch Lei	290.-450.-
1 mtr. 100 cm. széles selyem Marocain minden színben ... Lei	325.-
1 mtr. 110 cm. sz. eredeti órap nyers selyem Lei	245.-
1 mtr. 100 cm. sz. mintás Liberti selyem ... Lei	350.-
Mosó dolainak kretonok színekben Lei	23.-45.-
1 mtr. kelengye vászon Lei	42.-
1 mtr. cérna zefir ... Lei	45.-
1 pár női francia fátoly hárisonya ... Lei	98.-

Szőrmék, valódi angol Velourok, Kocsmenok, angol Kovercotok és Velour chifonok, Sil plüschök, finom fekete és Tegtöf kelmek, Crepe de schinek. Mélyen leszállított áron. Állandó nagy raktár valódi angol férfi szövetekben. — Vidékre mintákat ingyen és bérmentve küld: 5061

„ORIENT” Arad.

Ha szép akar lenni, használjon Kulka-féle Lilliomtej - crámet, Lilliomtejszappant és Lilliomputert.

Kapható kizárólag: Városi gyógyszerár a „Fekete Sas”-hoz, Timişoara, Szt. György-tér. 59.

Rudolf Mosse 9180

10119

Kárpitos Munkásokat

felvesz az Unio-Waggon-gyár Satu-mare.

Menyasszonyi fényképeket a legszebb kivitelben készít Bornstein photo-salon **ARAD,** (uj Neuman-ház.)

Az aradi Központi étteremben minden este **Albert Gyuszi** közkezdelt aradi zenekara játszik.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetési ára hétköznap 2 lej 50 bani, vasárnap 3 lej. — Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt mindegyik esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse.

Házasság.

NŐSÜLNE különböző koru és vallásu, vagyonu és társadalmi állásu uriember. Férfihez menendők, illetve hozzátartozók nak házasságközvetítési ügyben díjtalan felvilágosítással Faragó irodája. Budapest, Népszínház-ucca tizenhat.

Alkalmazás.

SZAKACSNÓ, valamint szobaleány jó bizonyítvánnyal uricsaládhoz szeptember 15-re felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 700

JÓZANÉLETŰ főmőlnárt keresek Gyóroki új malomban. 5118

TISZTESSÉGES szakácsnő felvétetik. Deutschné divatüzlet, Arad, Str. Metianu (Forray-ucca) Lukácsy-ház. 5185

FIATALABB üzletszelga, ki csomagolni tud, azonnaira felvétetik. Berger, Arad, Str. Horia 2. 5190

IRODISTANÓ és egy kifizető fiu felvétetik. Gracia laboratorium, Arad, Piața Peștelui (Hal-tér) 18. 5187

ÜZLETISZOLGA felvétetik. Kigyó nagydrogeria, Arad, Andrienyi-palota. 5196

PÉNZBESZEDŐI, felügyelői, raktárnoki vagy egyéb bizalmi állás betöltésére vállalkozik kaucióképes megbízható egyén. Cime Wallinger hirdetőjében. Arad. 15090

NÉMET levelező, elsőrendű, ajánlkozik kereskedőknek. Minden levélért díj 10 lej. Cim: Rudolf Mosse, Arad. 10119

Lakás.

BELVAROSBAN különbejáratu, szépen butorozott szoba azonnaira kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5192

URIEMBER teljes ellátást kaphat Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5199

Vétel és eladás.

FÉRFI ÖLTÖNYÖK, ŐSZI TELIKABATOK, nagy tükör márványszállal, kétajtós ruhaszekrény, eladó Arad, Bul. Dragalina (Apponyi-ut) 4. földszint. 4205

KÜLÖNFÉLE butorok olcsón eladók. Börcsökéné, Gáj Piața Mitrvei (Iona-tér) 11. 15090

FEKETE, keresztthuros, elsőrendű pianinó eradó. Arad Calea Săguna 161. 16052

ELADÓ jó karban levő gyermek ágy matracral nagy üstház zománcozott üsttel, szoba hinta, gyermek járó szék, vas-kályha, lámpa. — Megtekinthető d. u. 2—4 ig. Cim: az Aradi Közlöny kiadójában. 900

EZÜSTNYELŰ ÉBENFA BOT, bérutazótáska, ékszerek, szőnyegek, csillárok, fiu kabátok, dísz tárgyak, Biedermayer székek, szekrények, kredenz, trimó, hintaszék, fotelek, tükör, könyvszekrények, íróasztalok, asztalok, pufoók, majolika asztalka, mozdó, antik török schal, eschelon terítők, kézimunkastore, konyha ruhák, ágyszutak, gramofon 18 lemezzel, férfiruhák, stb. eladók. Arad Str. Consistorului 12. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

ELADÓ ebédő, háló, uriszoba, konyha, mozierendezés, vízvezetési csövek és kazán, irodai könyvszekrény, íróasztalok, káros székek, Clubfotelek, pénzszekrények, irógép, waggon tűzfahasáb, tiszta házliszir, vasbutorok, diványok, matracok, jutányosan beszerezhetők. Garai, Arad, Calea Banatului (Asztalos Sándor-ucca) 8. szám. 5184

ÁLLER LAPOK első számtól kezdve LÖBL hírlapirodában s annak zöld bódéjaiban kapható. 5206

MEGVÉTELRE keresünk 1-es vagy 2-es Wertheim kasszát. Oxigényár Arad. Telefon 505. 10119

BIZOMÁNYBA VESZÉK complete szobaberendezéseket, butorokat darabszámra, szőnyeget, ezüst, mü, antik, bronz és dísz tárgyakat, ékszereket, festményeket, féhérneműeket, szőrméket stb. — Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca.) I. em jobb. 1000

LEGJOBB hajápoló szerek Margit petrol, Margit Shampoo, Petrosafrol szappan. Dr. Földes gyógyszerár, Arad. 14134

ELADÓ 1 drb. egészen új bőrfedeles hintó és 1 drb. homokfutó. Megtekinthető Arad, Str. Cosbuc No. 15. (Wesselényi-ucca). 4536

ÉPÍTÉSZEK ÉS ÉPÍTETŐK FIGYELMÉBE! I-ső rendű téglá jutányos árért kapható Trithaler Ferenc építészeti irodában, Arad, Str. Cosbuc No. 15. (Wesselényi-ucca). 4537

Öltöny, kabát, raglán, kosztüm és ruha szövetek a legolcsóbb árban
WEISZ ARMIN
divatáruházában Arad,
Piața A. Iancu 18. (Szabadság-tér).

HARISNYA még mindig a régi olcsó árban és **BOGYO A.** Arad, Str. -Emi nescu 13. szám
jó minőségben szerzhető be!
Minden színben órna, fátol, fiér és pamut minőségben, 20 lejtől 148 lejtig. Férfi és gyermek harisnyák 18 lejtől, gyermek szövetek 90 lejtől. — Néi jumperok és jumper pamutok, rövidárak stb. nagy választékban. 4936

Ezüst tárgyakért

ékszerekért, törmelek arany és ezüstért, müfogakért
Igen magas árakat fizet
KUN JOZSEF ékszerész Arad,
Bulv. Regina Maria

Rudolf Mosse 113. 10119
Használt jókarban levő lehetőleg Underwood vagy Royal tipust megvételekre keresek.

Wiener Oszkár

Arad, Piața Stefan cel Mare 9.

Aranyért, ezüstért Reiner József fizet a legtöbbet, óra, ékszer üzlete Aradon, a Lutheránus templom mellett.

Ingatlan.

N A G Y saroktelekkel rendelkező háromszobás elfoglalható magánház sürgösen eladó. Bővebbet Wallinger iradában Arad. 15090

TORONTÁLMEGYÉBEN 300 holdas prima birtok bérbeadó. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 15090

Magánházat, nagyjövödelmü bérházat, földet, malmot bérbe és eladásra közvetít „ARGUS” Arad, Str. Eminescu 1.

Üzletek.

JÓLMBNŐ VENDÉGLŐ és üzlet berendezéssel, hozzátartozó 970 □-öl területtel, lakással, vidéken eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 5193

Ellátás.

EGY-KÉT urifiu teljes ellátást kaphat ISKOLAHÓZ KÖZEL. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 5188

Különféle.

ELVESZETT szénüveg Aradon a főtér. Megtaláló kéretik Str. Romanului 11. sz. ajtó 6. alá juttatni. 5196

Főgépész,

művezetői állást keres azonnali belépésre nő, tanult vasesztergályos, akinek hosszú gyakorlata van az összes szerkezetű gőzgépek, gőzkazánok, gőz- és vízturbinákról, benzín és nyersolajmotorokról, vízvezetékek szerelése, karbantartása és szerelésében. Évekig nagyobb üzemeknél volt alkalmazva. Szíves megkereséseket „Főgépész” simen Wallinger hirdetője, Arad, Str. Unrei (Fábián G.-u.) 12. továbbik. 15090

Eladó házak elfoglalható lakásokkal legolcsóbban Aradon Haász-iroda utján vehető. Strada Romanului 5. 16524

Galsán,

villanyos megálló mellett három szobás elfoglalható magánház szép nagy gyümölcsös kerttel, 90,000 Lejért eladó. Bővebbet: Wallinger-irodában. Arad.

Micalaea-Nou

(Ujmikalákán) gyönyörű ház, közvetlenül a főutvonal mellett, elfoglalható 2 szobás lakással, nagy telekkel, 250,000 Lejért eladó. Megbízott „Uranul” irodá, Arad, főpostával szemben

Legjobb diáksapka

kapható.

WURZEL TESTVÉREK

ARAD, Piața Plevnei (Arpád-tér) 2. sz. Ugyanott javításokat is elfogadunk.

Belvárosi magánház

kétszoba, elő, fürdőszoba lakással, parkirozott udvarral, 260,000 Lejért eladó. Megbízott Uranul-iroda Arad, főpostával szemben

Bérbe vennék

cirka 3—4 járatu

jömensteli malmot.

Ajánlatokat „Szakember” címen Wallinger hirdetője Arad Str. Unrei (Fábián G.-ucca) 13. továbbit. 15090

Keresünk

mielőbbi belépésre elsőrangú önálló elarusító képességgel bíró női divatáru **kereskedő segédet,** a román, magyar, német és szerb nyelvismerettel. — Ajánlatot referenciákkal és fizetési igényvel, valamint az eddigi működés ismertetésével kérünk küldeni

Klein & Naftaly

női divatáru cég, Timișoara, Józsefváros Kossuth Lajos-ucca 13. 5171

Nagyobb kitutó fiu

jó fizetéssel azonnal felvétetik. — Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Naponta inditunk futárt Clujra (Kolozsvárra). Magyar és cseh vizumot **Sándor** (volt Kelet) Hírlapiroda, Arad, Bul. Regina Maria 10. Hajós gyógytár mellett. 36 óra alatt szerzünk.

Valódi angol szövetek télikabát, raglán ruhaszövet **Székelyné,** Arad, Piața Avram Iancu 20 (Szabadság-tér). 4952

A legújabb francia divatu cipők mérték szerint **BRAUN** cipőszalonjában készülnek hölgyeknek és uraknak Aradon a főpostával szemben.